

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Факультет природничих наук
Кафедра біології та фізичної реабілітації

ЗАТВЕРДЖЕНО НА
ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
біології та фізичної реабілітації
В.о. завідувача кафедри

протокол № 1 від 02.09.2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
виробничої практики (з фаху) Біології
для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти перший	бакалаврський
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія та Біохімія
Освітня програма	Біологія людини та фізична реабілітація

Запоріжжя, 2024

Розробники:

*****

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми _____ Ковальчук О.В.

Робоча програма виробничої практики «Фізична реабілітація» складена відповідно до освітньої програми Біологія людини та фізична реабілітація підготовки здобувачів вищої освіти першого рівня навчання.

1. Мета практики: оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та засобами реабілітаційних заходів в галузі їх майбутньої професії. Формування на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Поглиблення, вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фізичних реабілітологів, терапевтів і ерготерапевтів у закладах лікувально-профілактичного, санаторно-курортного та оздоровчо-реабілітаційного типів.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

1. ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК09. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо з метою збереження природного навколишнього середовища.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (спеціальні):

СК01. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення конкретних біологічних завдань.

СК02. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

СК03. Здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси.

СК04. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК05. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

СК06. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколошнього середовища, раціонального природокористування.

СК07. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.

СК08. Здатність до аналізу механізмів збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмів.

СК09. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколошнього середовища.

СК10. Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.

СК11. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність організму людини.

СК12. Базові теоретичні знання про здоров'я, вміти сформувати світогляд, що забезпечує створення стійких мотивацій на здоровий спосіб життя.

СК13. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування, нетрадиційних способів оздоровлення.

СК14. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці корекційно-реабілітаційної роботи.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПР01. Розуміти соціальні та економічні наслідки впровадження новітніх розробок у галузі біології у професійній діяльності.

ПР02. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПР03. Планувати, виконувати, аналізувати дані і презентувати результати експериментальних досліджень в галузі біології.

ПР04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР05. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення

ПР06. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, екології, математики у процесі навчання та забезпечення професійної діяльності..

ПР07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПР08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР09. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.

ПР10. Знати основи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокаріот і еукаріот й застосовувати їх для вирішення конкретних біологічних завдань.

ПР11. Розуміти структурну організацію біологічних систем на молекулярному рівні.

ПР12. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем.

ПР13. Знати механізми збереження, реалізації та передачі генетичної інформації та їхнє значення в еволюційних процесах.

ПР14. Аналізувати взаємодії живих організмів різних рівнів філогенетичної спорідненості між собою, особливості впливу різних чинників на живі організми та оцінювати їхню роль у біосферних процесах трансформації речовин і енергії.

ПР15. Аналізувати форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами з визначенням основних напрямів цих процесів.

ПР16. Знати будову та функції імунної системи, клітинні та молекулярні механізми імунних реакцій, їх регуляцію, генетичний контроль; види імунітету та методи оцінки імунного статусу організму.

ПР17. Розуміти роль еволюційної ідеї органічного світу.

ПР18. Уміти прогнозувати ефективність та наслідки реалізації природоохоронних заходів.

ПР19. Застосовувати у практичній діяльності методи визначення структурних та функціональних характеристик біологічних систем на різних рівнях організації.

ПР20. Аргументувати вибір методів, алгоритмів планування та проведення польових, лабораторних, клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичних методів та програмного забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів.

ПР21. Аналізувати інформацію про різноманіття живих організмів.

ПР22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросердість, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПР23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

ПР24. Аналізувати фізико-хімічні властивості та функціональну роль біологічних макромолекул і молекулярних комплексів живих організмів,

характер взаємодії їх з іонами, молекулами і радикалами, їхню будову й енергетику процесів.

ПР25. Знати, розуміти та застосовувати знання основних принципів збереження й зміцнення здоров'я, формування ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя.

ПР26. Розуміти особливості різних етапів розвитку людини, психофізіологічні стани і процеси.

ПР27. Застосовувати знання принципів організації різних реабілітаційних заходів у практиці корекційно-реабілітаційної роботи.

4. Бази проходження практики

Таблиця 1

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
	Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ГО «Саме тут» Договір з Виконавчим комітетом Мелітопольської міської ради Запорізької області	№26/32-16 від 22.01.24 № 61/37-16 від 23.02.23	22 січня 2028 року 23 лютого 2027 року

5. Зміст практики

5.1. Опис навчальної/виробничої практики

Найменування показників	Рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика практики
Кількість кредитів – 6	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань 09 Біологія	Назва практики: Виробнича практика (з фаху) Семестр 8
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність 091Біологія та Біохімія	Термін проходження практики: квітень
Тижневих годин для денної форми навчання – 30	Освітня програма Біологія людини та фізична реабілітація	Вид контролю: Диф. залік

Організація діяльності практиканта

- проведення зі студентами настановчої консультації: перед початком практики проводиться консультація з питань проходження практики. Обговорюються завдання і зміст практики, даються рекомендації щодо практичної роботи.

- ознайомлення студентів з документацією планування та звітності за результатами практики: факультетський керівник практики доводить до відома студентів вимоги щодо складання плану-графіку проходження практики в лікувально-профілактичному закладі, вимоги щодо ведення щоденника практики, знайомить їх з переліком і змістом звітної документації, необхідної для захисту практики.

Вивчення практикантами організації проведення фізичної реабілітації на базі практики

У перший день практики керівник практики знайомить студентів з:

- методистами лікувально-профілактичного закладу, які будуть керувати ними під час проходження практики;
- структурою та організацією реабілітаційного процесу у лікувально-реабілітаційному закладі проходження практики;
- правилами внутрішнього розпорядку роботи лікувально-реабілітаційного закладу проходження практики;
- нормативною та медичною документацією стосовно процесу реабілітації;
- методами та особливостями проведення реабілітаційного процесу у відділеннях та кабінетах лікувально-реабілітаційного закладу.

Основні навчально-практичні завдання під час проходження практики:

- спостерігати за роботою реабілітологів, фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики;
- проводити оцінку стану пацієнта:
  - збирати анамнез, опитуючи пацієнтів (членів його сім'ї, лікарів);
  - проводити обстеження, обираючи адекватні методи обстеження (тести), які прийняті у фізичній терапії та ерготерапії, відповідно до стану пацієнта, враховуючи патологічні розлади органів та систем хворого чи особи з обмеженням життєдіяльності;
  - проводити педагогічні спостереження, застосовуючи різноманітні вимірювання та оцінювальні шкали;
  - проводити тестування рівня функціонування основних систем організму;
- планувати індивідуальну програму реабілітаційних заходів:
  - аналізувати інформацію зібрану з медичних записів (у пацієнта, членів сім'ї, лікарів, реабілітологів);
  - виявляти основні проблеми та складати реабілітаційний прогноз;
  - визначати короткотермінові та довготермінові цілі;
  - вибирати відповідні методи реабілітації, включаючи їх послідовність, частоту та тривалість;
- проводити реабілітаційні втручання (заходи), використовуючи різні форми лікувальної фізичної культури, методи масажу, механотерапію, фізіотерапію, ерготерапевтичні маніпуляції;
- в процесі реабілітації забезпечувати поточний та етапний контроль за станом пацієнта з оцінкою ефективності проведення фізичної терапії та ерготерапії й аналізом отриманих результатів:
  - спостерігати за симптомами та реакцією пацієнта на реабілітаційне втручання;
  - вносити корекцію у програму, враховуючи результати спостереження та повторні обстеження пацієнтів;

- надавати чіткі та стислі вказівки пацієнтам та членам сім'ї для заохочення та досягнення оптимального результату;
- надавати практичні рекомендації пацієнтові (членам сім'ї) щодо подальшого відновлення функцій, правильного поводження (переміщення, адаптаційного обладнання);
- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах;
- співпрацювати в процесі проходження практики з медичним персоналом та пацієнтами лікувально-реабілітаційного закладу, дотримуючись деонтологічних принципів спілкування:
- зберігати конфіденційність інформації про пацієнта, уникаючи обговорення її зі сторонніми особами;
- виконати індивідуальне завдання: підготувати реферат або презентацію на задану тематику, використовуючи тематичну науково-методичну літературу, інтернет-ресурс.
- використати практичний досвід, набутий під час проходження практики (лабораторно-інструментальні результати оцінки ефективності застосуваних реабілітаційних процедур при функціональних порушеннях органів і систем, зумовлених різними нозологічними формами захворювань чи травмами) для виконання дипломної роботи.

5.2. Заняття під час практик

№ з/п	Назва теми заняття
1	<p style="text-align: center;">Основи фізичної реабілітації</p> <p><i>Мета, завдання та принципи фізичної реабілітації. Організація заняття лікувальної фізичної культури: обладнання кабінету та зали ЛФК, форми та засоби ЛФК, характеристика рухових режимів на різних етапах реабілітації</i></p>
2	<p style="text-align: center;">Фізична реабілітація опорно-рухового апарату.</p> <p><i>Основні причини виникнення порушень опорно-рухового апарату людини. Форми боротьби з порушеннями опорно-рухового апарату людини. Фізична реабілітація при порушеннях постави. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі. Фізична реабілітація при плоскостопості.</i></p>
3	<p style="text-align: center;">Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи.</p> <p><i>Причини виникнення захворювань серцево-судинної системи людини. Фізична реабілітація при атеросклерозі, стенокардії, інфаркті міокарда. Програми фізичної реабілітації при інфаркті міокарда; засоби та форми ЛФК при інфаркті міокарда. Фізична реабілітація при гіпертонічній та гіпотонічній хворобі.</i></p>
4	<p style="text-align: center;">Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи.</p>

	<p><i>Причини виникнення захворювань дихальної системи. Діагностування.</i></p> <p><i>Фізична реабілітація при дихальній недостатності, плевриті, пневмонії та бронхіті. ЛФК при пневмонії та бронхіті. Фізична реабілітація при бронхіальній астмі; засоби та форми ЛФК при бронхіальній астмі. Фізична реабілітація при туберкульозі легень.</i></p>
5	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях органів шлунково-кишкового тракту.</p> <p><i>Фізична реабілітація при хронічному гастріті та виразковій хворобі шлунку та дванадцяталої кишкі. ЛФК при хронічному гастріті, виразковій хворобі шлунку та дванадцяталої кишкі. Фізична реабілітація при хронічному ентериті та при хронічному коліті.</i></p>
6	<p>Фізична реабілітація при захворюваннях органів виділення.</p> <p><i>Фізична реабілітація при захворюваннях нирок та органів сечовиділення. ЛФК при нефритах та енурезах.</i></p>
7	<p>Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях нервоної системи.</p> <p><i>Фізична реабілітація при захворюваннях та травмах периферичного та центрального відділів нервоної системи. Фізична реабілітація після травм головного та спинного мозку. Фізична реабілітація при неврозах: при неврастенії, психастенії, астенії. Фізична реабілітація хворих після ішемічного інсульту. Фізична реабілітація хворих при попереково-крижовому та при шийно-грудному радикуліті.</i></p>

5.3. Індивідуальні завдання

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. ЛФК при неврозах.
2. ЛФК при ДЦП у дитини.
3. ЛФК при шийному остеохондрозі .
4. ЛФК при грудному остеохондрозі .
5. ЛФК при попереково-крижовому остеохондрозі .
6. ЛФК при шийному радикуліті.
7. ЛФК при хворобі Паркінсона.
8. ЛФК при запальних захворюваннях головного мозку.
9. ЛФК при струсі головного мозку.
10. ЛФК при здавлюванні головного мозку.
11. ЛФК при пухлині спинного мозку.
12. ЛФК при невритах.
13. ЛФК при переломі шийки стегна.
14. ЛФК при переломі кісток гомілки.
15. ЛФК при переломі плечової кістки.
16. Механізми лікувальної дії фізичних вправ.
17. ЛФК при вегето-судинної дистонії
18. ЛФК при міокардиті у дітей.

5.4. Перелік навчально-методичної літератури **ОСНОВНА**

1. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація різних нозологічних груп: навчальний посібник для студентів факультету фізичного виховання / Н. В. Богдановська, М. В. Маліков. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2009. – 316 с.
2. Закон України «Про освіту» Закон України від 23 травня 1991 року №1060-XII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 34. – ст. 451.
3. Закон України «Про вищу освіту» Закон України від 17 січня 2002 року № 2984-ІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. – № 20. – ст.134.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: [навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів] / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центручбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Педагогические советы / [автор.-состав. : И. Бушнева, И. Якунина, Е. Мартынова, С. Шапошникова, М. Господникова, Е. Елизарова, Н. Винтенкова, М. Бахаровская]. – М. : Учитель, 2011. – 256 с.
6. Никитина Н. Н. Введение в педагогическую деятельность. Теория и практика / Н. Н. Никитина, Н. В. Кислинская. – М. : Академия, 2008. –
7. Педагогіка вищої школи / За ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
8. Симонов В. П. Педагогическая практика в школе / В. П. Симонов. – М.: МПСИ, 2000. – 182 с.
9. Физическая реабилитация, физическая культура для лиц с отклонением в состоянии здоровья / Под ред. С.Н.Попова. – Р.-н-Д.: Феникс, 2005. – 608 с.

ДОДАТКОВА

1. Бойчук Т. Методичні принципи оцінювання результатів виробничої практики в системі підготовки фахівців фізичної реабілітації / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський // Молода спортивна наука України. – 2008. – Т. 4. – С. 18–22.
2. Калюжнова И.А. Лечебная физкультура / И.А.Калюжнова, О.В.Перепелова. – Р.-н-Д.: Феникс, 2008. – 394 с.
3. Маліков М. В. Основи реабілітації / М. В. Маліков, Н. В. Богдановська. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2007. – 308 с.
4. Маліков М.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Н.В. Маликов, Н.В. Богдановская, А.В. Сватьєв. – Запоріжжя: ЗДУ, 2006. – 227 с.
5. Малявин А.Г. Респираторная медицинская реабилитация. Практическое руководство для врачей / А.Г. Малявин – М.: Практическая медицина, 2006. – 416с.
6. Массаж: Техника и методика массажа / [Сост. Лебедева Е.Г.] – М.: Центрполиграф, 2005. – 156с.
7. Мурза В.П. Фізична реабілітація: Навч. Посібник / В.П. Мурза –

- К.: Орлан, 2004. – 599 с.
8. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М.Мухін. – К.: Олімпійська література, 2005. – 472 с.
  9. Общая физиотерапия. Учебник / Под ред. Г.Н. Пономаренко. – СПб.: ВМедА, 2008 – 288 с.
  10. Передернина Я.Г. Стретчинг. Самоучитель. 70 упражнений для растяжки мышц и разработки суставов / Я.Г. Передернина. – СПб.: Вектор, 2008. – 112 с.
  11. Порада А.М. Основи фізичної реабілітації: Навч. посібник / А.М.Порада, О.В.Солодовник, Н.Є.Прокопчук. – К.: Медицина, 2008. – 248 с.
  12. Соколова Наталия Ивановна. Превентивная физическая реабилитация – путь к здоровью нации / Наталия Ивановна Соколова. – К.: Знання України, 2005. – 371 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

www.fizkult-ura.com
www.sport-health.com.ua
www.sportmedicine.ru
www.sportzal.com

2. Форми і методи контролю

На кафедрі біології людини та екології під час проходження практики студентами використовується система поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів та усієї програми практики.

Робота студентів контролюється керівниками практики від підприємства та кафедри.

Керівники проводять контроль за відвідуванням студентами баз практики, дотриманням ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно встановленому графіку, що фіксується студентами в щоденниках з практики та підтверджується підписом керівника практики від підприємства кожен день. Перевіряються поточні записи з виконаних питань програми, а також підсумковий звіт з практики.

Звіт про практику здається на кафедру протягом двох днів після повернення студента з практики.

Захист з практики проходить перед спеціально призначеною комісією з двох-трьох осіб за участю викладача – керівника практики від університету. Залік з практики диференційований.

Критерії оцінювання результатів практики за кредитно-модульною системою.

У цілому якісно виконаний звіт з практики оцінюється маскимально 100 балами.

Кількість балів знімається за порушення вимог:

1. Невідповідне оформлення (значне перевищення обсягу текстової частини роботи – більше 5 сторінок; шрифт та інтервал не відповідає встановленим нормам; відсутня або неправильна нумерація сторінок; неправильне оформлення графічного матеріалу тощо) – 5-15 балів.

2. Несвоєчасне затвердження плану, несвоєчасна реєстрація звіту з практики, несвоєчасне подання до захисту – 5 балів.

3. Вступ не відповідає стандарту – 5-10 балів.

4. Відсутня логічна послідовність і науковий стиль викладення – 5-10 балів.

5. Виклад теоретичної частини не відповідає вимогам (відсутність глибини, всебічності, повноти викладення, визначення дискутивних питань тощо) – 5-10 балів.

6. Відсутність табличного та ілюстративного матеріалу, його аналізу та прив'язки до змісту тексту – 5- 20 балів.

7. Відсутність визначених проблем у вивчені теми, шляхів їх вирішення, відсутність власної точки зору та аргументації – 5-20 балів.

8. Невідповідність висновків вимогам (відсутність зв'язку з результатами дослідження, підсумків з розглядуваних питань) – 5 балів.

9. Неправильно оформленний список літератури – 5 балів.

Кількість балів за виконання звіту з практики визначається науковим керівником у процесі перевірки. При захисті звіту з практики студентом кількість балів може бути змінено.

3. Вимоги до звіту

Для звітування здобувач вищої освіти готове зошит з усіма записами практичних занять, виконаними індивідуальними завданнями, самостійною роботою тощо.

Реабілітаційна робота

1. Проведення реабілітаційного обстеження відповідно до кожного діагнозу, зі branня необхідних даних.

2. Визначення реабілітаційного діагнозу.

3. Складання реабілітаційної програми.

4. Проведення реабілітаційного втручання та оцінка його ефективності.

5. Самостійне проведення комплексу заходів з фізичної реабілітації для покращення та корекції здоров'я різних груп населення.

6. Готовання наочного матеріалу з реабілітаційної роботи.

Кожен студент 4 курсу оформляє звітну документацію. Лікар-інструктор, методист (спеціаліст з фізичної реабілітації) фізіотерапевтичного або реабілітаційного відділення пише характеристику на студента, враховуючи його відношення до роботи, професійні якості, відвідування занять з реабілітаційних заходів та рекомендує оцінку. Характеристика повинна бути підписана керівником бази практики, інструктором ЛФК (спеціалістом з фізичної реабілітації) і завірена печаткою установи.

Результатом проходження практики є оформленний належним чином звіт з Виробничої практики. Для узагальнення матеріалу, напрацьованого

студентами під час практики, і підготовки звіту за програмою практики має бути передбачено час у два - три останніх дні.

Основним документом, що відображає процес проходження студентом практики, є щоденник.

Щоденник і звіт оформлюються на місці практики і там же подаються керівнику практики від підприємства на перевірку і одержання відгуку. Відгук оформлюється у відповідному порядку з підписами, печаткою і поставленою датою.

Нижче подаються розділи звітної документації для виробничої практики:

1. Щоденник практиканта, у якому фіксується вся документація і щоденна робота на практиці.

2. Індивідуальний план роботи.

3. План-конспект проведення занять з фізичної реабілітації на період виробничої практики у закріплених групах.

4. 12 планів-конспектів для різних груп населення з урахуванням клінічного діагнозу з посиланням на літературу, яка використовується при підготовці до проведення заняття.

5. Звіт про роботу.

Студенти, які не пройшли виробничу практику в установлений термін і не мають підстав для перенесення практики на пізніший термін, отримують незадовільну оцінку.

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

4. Критерій оцінювання

Згідно положенню №283 від 29.08.2017 р. «Про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького» оцінювання діяльності студентів на практичних (лабораторних, семінарських) заняттях, виконання завдань самостійного опрацювання оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерій
5	Студент при написанні звіту виконав основні завдання практики та індивідуальне завдання, зробив висновки з урахування причинно-наслідкових зв'язків перебігу явищ (процесів), при цьому при захисті показав вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати сучасні методи й засоби, та використовування додаткового обладнання щодо вдосконалення діяльності фахівців з фізичної реабілітації, інструктора з лікувальної фізичної культури, викладача вищого навчального закладу, до розробки яких підійшов творчо.

4	Студент при написанні звіту виконав основні завдання практики та індивідуальне завдання, зробив висновки з урахування причинно-наслідкових зв'язків і механізмів (алгоритмів) перебігу явищ (процесів), при цьому при захисті достатньо проявив отримані вміння та навики щодо роботи з документацією та інформацією щодо результатів роботи підприємства.
3	Студент при написанні звіту виконав основні завдання практики та індивідуальне завдання, але зроблені висновки без урахування причинно-наслідкових зв'язків і механізмів (алгоритмів) перебігу явищ (процесів), при цьому при захисті не достатньо проявив отримані вміння та навики щодо роботи з документацією та інформацією щодо результатів роботи підприємства.
2	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

5. Підведення підсумків

Підсумкова рейтингова оцінка з практики виставляється після обов'язкового відпрацювання всіх занять. У випадку відсутності студента, він може відпрацювати пропущене заняття через написання реферату та усне опитування у позааудиторний час (але не більше половини від загальної кількості практичних занять). В разі відсутності студента, він має право на складання впродовж двох тижнів. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів дорівнює нулю.

Результати підсумкової контрольної роботи (звіту) оцінюються за 100-балльною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	зараховано	
90 – 100	A	відмінно			
82-89	B	добре			
74-81	C				
64-73	D	задовільно			

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Додаток 1

Довідка про проходження виробничої практики (вказати повну назву практики)

Видана здобувачу вищої освіти курсу групи освітньої програми першого (або другого) рівня вищої освіти інституту/факультету

в тому, що в термін з 20 р. по
20 р. він проходив (назва практики) на базі .

Під час практики здобувач вищої освіти сформував такі компетентності:

Кількість балів відповідно до критеріїв оцінювання: _____

Упродовж практики здобувачем вищої освіти було досягнуто таких програмних результатів:

Кількість балів відповідно до критеріїв оцінювання: _____

М.П.

Підпис керівника бази практики